

vel eloquētia nomiatur. hęcq; reposito ad hoc cōgruo
tēporis spatio, apta & cōueniente etate discenda sunt.
eis qui hoc celerit possunt. Nam et ipsos romanę prin-
cipes eloquentię non pigruūt dicere, quod hanc artem
nisi qui cito possit perdiscere, nūquam omnino possit.
Sed nos nō ea tantū pendimus, ut eis discēdis, iam ma-
turas, uel etiā graues hominū etates uelimus impēdi.
Satis est ut adolescentulorum ista sit cura, nec ipsorum
omniū quos utilitatis ecclesiasticę cupiūs erudiri, sed
eorū quos nondū magis urgens, & huic rei sine dubio
p̄ponēda necessitas occupauit, qm̄ si acutū & feruēs
absit ingenium, facilius adheret eloquētia legentibus
& audientibus eloquentes, quā eloquentię p̄cepta
sectantibus. Nec desint ecclesiasticę litterę etiā preter
canonē in authoritatis arce salubriter collocatę, quas
legendo homo capiat, & si id non agat, sed tantūmodo
rebus quę ibi dicūtur intentus sit etiā eloquō quo di-
cūtur, dū in his uersatur inuēitur accedēte uel maxie
exercitatiōe siue scribēdi, siue dicēdi, postremo etiā
dicēdi, quę secūdam pietatis ac fidei regulam sentit.
Sed hęc de rethorica nūc dicta sufficiant, cū reseruāus
paulo post iura eiusdem in dicēdi genere planius des-
monstranda.

DE DIALECTICA. Ca. XX.

Dialectica est disciplina rationalis querendi diffi-
d niendi & differendi, etiā uera & a falsis discer-
nendi potens. Hęc ergo disciplina disciplinarū
est, hęc docet docere, hęc docet discere, in hac se ipsa
ratio demonstrat atq; aperit, quę sit, quid uelit, quid ui-
deat, scit scire sola, & scientes facere non solū uult, sed
etiā potest. In hac rationātes cognoscimus quid sumus,
& unde sumus, per hanc intelligimus quid sit faciens
bonum, & quid factum bonum, quid creator, & quid
creatura, per hanc inuestigamus ueritatem, & depres-
r iij

hendimus falsitatē. per hanc argumentamur. & inuenimus quid sit consequens. quid non consequens. & quid repugnans in rerum natura. quid uerum. quid uerisimile. & quid penitus falsum in disputationibus. In hac enim disciplina vnamquāq; rem querimus sagaciter. & diffinimus ueraciter. & differimus prudēter. Qua ppter oportet clericos hanc artē nobilissimam scire. eiusq; iura in assiduis meditatiōibus habere. ut subtilit̄ hereticorū uersutiam hac possint dinoscere. eorumq; dicta ueneficatis syllogismorū cōclusiōibus cōfutare. Sunt enim multa quę appellantur sophismata. falsę cōclusiones rationum. & plerumq; ita ueras imitatēs. ut non solum tardos. sed ingeniosos etiā minus diligēt attentos decipiant. Proposuit enim. quidam dicens eī cum quo loquebatur. Quod ego sum. tu nō es. At ille confensit. Verum enim erat ex parte. vel eo ipso quod iste insidiosus. ille simplex erat. Tum iste addidit. Ego autem homo sum. Hoc quoq; cū ab illo accepisset. concludit dicens. Tu igitur non es homo. Quod genus captiosarum conclusionum scriptura quantum existimo detestat. illo loco ubi dictū est. qui sophisticē loquitur odibilis est. quāquā etiā sermo nō captiosus. sed tamē habundātius quā grauitatē decet uerborū ornāmēta confectans. sophisticus dicat. Sūt etiā uerę cōnexiōes ratiocinationis. falsas habētes sentētias. quę cōsequūt errorē illius cū quo agitur. Quę tamen ad hoc inferūt a bono & docto homine. ut his erubescens. ille cuius errorē sequitur. eundē relinquat errorē. qui si in eodē manere uoluerit. necesse est ut etiā illa quę damnat. tenere cogat. Nō enim uera inferebat apl's cū diceret. ne q; Christus resurrexit. & illa aliā. ināis est fides nra. inanis est et p̄dicatio nra. Quę oīno falsa sunt. quia & Christus resurrexit. & non erat inanis p̄dicatio eorū qui hoc crediderāt. At quia falsum est quod sequitur.

neesse est ut illam in quo
et retineat. Quod in uerborū
errorē detestatur. Quod ap
cedent quia dicitur esse
necessario sequitur. Chri
dilecti. Quod in uerborū
ergo quod p̄dicatio uerē dicit
morum. Et qui retineat et
beati in uerborū. Sicut et re
Causa refertur. Causa
reuerētia mororū. Cū er
nō solum uerū. sed et fallari
nam concessio etiā in facti
ecclesia solum. In uerborū
ecclesiasticis in uerborū. In
necessariō in uerborū. In
bus et uerborū. ut et p̄dicatio
est in uerborū. In uerborū
a deo auctore. In uerborū. In
mos. de mathematica cōstit
DE MATHEMA
Arithmetica est quę in
in uerborū. In uerborū. In
uā. Abstracta enim quę
a materialibus uel ab aliis
impur. In uerborū. In uerborū
reuerētia. In uerborū. In
abstrahi. de eorū singulis sci
DE ARITHMETIC
Arithmetica est disciplin
illis secundum septem
mororū. Greci enim in
uocata. quę scriptor es litte
in mathematicas ideo p̄rit

neceſſe eſt ut falſum ſit quod præcedit. Præcedit enī nō eſſe reſurrexerunt mortuorū, quod dicebāt illi, quorū errorē deſtruere uolebat apłs. Porro illā ſententiā præcedentē qua dicebāt nō eſſe reſurrexerunt mortuorū, neceſſario ſequit̄, neq; Chriſtus reſurrexit. Hoc autē qđ ſequit̄ falſum eſt, Chriſtus enī reſurrexit, falſum eſt ergo quod præcedit, præcedit autē nō eſſe reſurrexerunt mortuorū. Eſt igiſ reſurrexerunt mortuorū. Quod totū breuiſ ita dicitur, Si nō eſt reſurrexerunt mortuorū, neq; Chriſtus reſurrexit, Chriſtus autē reſurrexit, eſt igi� reſurrexerunt mortuorū. Cū ergo ſint uerę cōnexiones, nō ſolū uerarū, ſed etiā falſarū ſententiarū, facile eſt ueritatem cōnexionū etiā in ſcholis illis diſcere, que p̄ter eccleſiā ſunt, ſententiarū autē ueritates in ſanctis libris eccleſiaſticis inueſtigandę ſunt. Ipa tamen ueritas cōnexionū nō inſtituta, ſed animaduerſa eſt ab hominibus et notata, ut eā poſſint uel diſcere uł docere. Nam eſt in rerū ratione perpetua et diuinitus inſtituta, que a deo authore ſunt facta. Sed quia de logica iam diximus, de mathematica conſequenter dicemus.

DE MATHEMATICA. Ca. XXI.

Athematica eſt quā latine poſſumus dicere domiſtrinalē ſcientiā, que abſtractā cōſiderat quātitatē. Abſtracta enī quātitas dicit̄, quā intellectu a materia ſeperātes uel ab aliis accidētibus, ut eſt par; impar, uel ab aliis huiuſcemodi que i ſola ratiocinatōe tractāus. Hęc diuidit̄ i arithmetiā, muſicā, geōetriā, aſtronomiā, de quibus ſingulis ſcđm ordinē diſſeremus.

DE ARITHMETICA. Ca. XXII.

Arithmetica eſt diſciplina quātitatis numerabilis ſecundum ſeipſam. Eſt enī diſciplina numerorū. Gręci enī numerum ἀριθμῶν. Arithmon uocāt, que ſcriptores litterarū ſeculariū in diſciplinas mathematicas ideo primā eſſe uoluerūt, qm̄ ipa
r iij